



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

54007, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9, тел./факс +38(0512) 42-42-80, e-mail: university@nuos.edu.ua

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Григорій ЧЕРКАСЬКИЙ
1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році
Національний університет «Чернігівська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування», освітньої програми «Фінанси, банківська справа та
страхування», у 2021 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за
спеціальністю «Міжнародне право», освітньої програми «Міжнародне право». Аспірант
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти
і науки України, м. Миколаїв. Виконав акредитовану освітньо-наукову програму
«Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв від «30» червня 2026 р. № 268

у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради –

Ірина КРАМАРЕНКО, доктор економічних наук,
професор, професор кафедри менеджменту Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Рецензентів –

Ірина НАДТОЧІЙ, доктор економічних наук,
професор, заступник директора з навчально-методичної та
наукової роботи Херсонського навчально-наукового
інституту Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова.

Офіційних опонентів –

Інна ІРТИЩЕВА, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Костянтин ШАПОШНИКОВ, доктор економічних
наук, професор, проректор з наукової роботи та
міжнародних зв'язків Закладу вищої освіти «Університет
трансформації майбутнього».

Софія МІНЕНКО, доктор філософії з менеджменту,
доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і
адміністрування Державного біотехнологічного
університету.

на засіданні «12» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора
філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Григорію ЧЕРКАСЬКОМУ на
підставі публічного захисту дисертації «Організаційно-управлінські механізми забезпечення
інформаційної безпеки підприємницької діяльності в умовах глобальної економічної
турбулентності» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано в Національному університеті кораблебудування імені адмірала
Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв.

Науковий керівник – Євгенія БОЙКО, доктор економічних наук, професор, професор
кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала
Макарова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково
обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які полягають в обґрунтуванні

теоретико-методичних засад і розробці організаційно-управлінських механізмів забезпечення інформаційної безпеки підприємницької діяльності в умовах глобальної економічної турбулентності, що має істотне значення для галузі знань 07 Управління та адміністрування й відповідає ОНП «Менеджмент». Дисертаційне дослідження виконано українською мовою. Дисертація відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України:

1. Шалухіна В. В., Ляшенко В. М., **Черкаський Г. І.**, Томчук О. О. Сучасні тенденції та вектори цифрової трансформації в Україні. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2022. Vol. 7. No 2. pp. 219–225. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-2-26>

2. Шалухіна В. В., Ляшенко В. М., **Черкаський Г. І.**, Ващиленко А. М., Сумара А. О. Формування інноваційного потенціалу на макро-, мезо- та мікрорівнях в умовах цифровізації. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. No 1. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-6>

3. Dubinska, I., Irtyshev, O., & **Cherkaskyi, H.** (2025). Prerequisites for securing business activities in the conditions of global economic turbulence. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11(1), 86–94. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-86-94>

4. Ващиленко А. М., Шалухіна В. В., **Черкаський Г. І.**, Михасько Т. Ю., Бездольний Д. С. Регіональне управління в умовах віртуалізації економіки: роль у інноваційному відновленні, принципи та проблеми. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 4. С. 32–37. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-4-8>

5. Бойко Є. О., Павленко О. П., Бойко О. С., Арчибісова Д. С., **Черкаський Г. І.** Європейський досвід цифрової трансформації бізнес-процесів в аграрій сфері та шляхи його імплементації у національних реаліях. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. No 2. С. 284–288. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-55>

6. **Черкаський Г. І.** Організаційно-управлінські механізми забезпечення інформаційної безпеки підприємницької діяльності в умовах глобальної економічної турбулентності. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 23. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.20456912>.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Ірина КРАМАРЕНКО, голова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна.

Ірина НАДТОЧІЙ, рецензент, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. На стор. 113 – 124 дисертації автором запропоновано методику оцінювання інтегральної фінансово-економічної захищеності підприємств цифрового ринку та побудовано стратегічну матрицю безпекового позиціонування підприємств. Запропонований методичний підхід заслуговує на позитивну оцінку, однак доцільно було б більш детально обґрунтувати вибір вагових коефіцієнтів окремих показників та визначити вплив їх зміни на кінцеві результати оцінювання. Це підвищило б практичну універсальність запропонованої методики.

2. На стор. 125 – 140 автором розроблено організаційно-управлінський механізм забезпечення інформаційної безпеки підприємницької діяльності. Разом із тим роботу доцільно було б доповнити більш детальним описом механізмів практичної взаємодії між керівництвом підприємства, службами інформаційної безпеки, ІТ-підрозділами та іншими суб'єктами реалізації запропонованого механізму.

3. На стор. 141 – 153 дисертації досліджено європейський досвід забезпечення інформаційної безпеки підприємницької діяльності та визначено напрями його імплементації в Україні. Водночас більш ґрунтовного висвітлення потребують питання адаптації окремих європейських практик до діяльності українських підприємств різних галузей економіки та масштабів бізнесу в умовах воєнного стану.

4. На стор. 154 – 170 запропоновано адаптивну структурно-функціональну модель розвитку підприємництва в умовах цифрової трансформації. Незважаючи на комплексність запропонованої моделі, доцільним було б доповнити її аналізом можливих ризиків практичного впровадження, а також визначити фактори, які можуть впливати на ефективність її реалізації в різних секторах економіки.

5. На стор. 171 – 184 автором сформовано стратегічні засади розвитку підприємницької діяльності та запропоновано три стратегічні вектори цифрової трансформації. На нашу думку, роботу посилило б наведення прогностичної оцінки економічного ефекту від реалізації запропонованих стратегічних заходів із використанням сценарного моделювання або економіко-математичних розрахунків.

6. На стор. 185 – 194 дисертації розроблено інтегровану модель забезпечення інформаційної безпеки підприємництва та визначено роль управлінського чинника у забезпеченні стійкості підприємств. Разом із тим доцільно було б більш детально розкрити систему кількісних показників оцінювання ефективності впровадження запропонованих рекомендацій та порядок здійснення їх моніторингу в практичній діяльності підприємств.

Наведені зауваження мають рекомендаційний і дискусійний характер, не знижують наукової новизни, теоретичної цінності та практичного значення дисертаційної роботи, а можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях та практичній діяльності.

Інна ІРТИЩЕВА, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Автором наведено огляд теоретичних моделей безпеки (розділ 1), однак у тексті підрозділу недостатньо деталізовано практичний алгоритм їхньої безпосередньої адаптації для суб'єктів малого та мікропідприємництва, які оперують в умовах обмежених фінансових ресурсів.

2. Під час аналізу потенціалу розвитку підприємництва Причорноморського регіону недостатньо висвітлено специфіку впливу логістично-портового та аграрного секторів, які є критично важливими для даної території в умовах воєнного стану та економічної турбулентності (розділ 2).

3. Результати оцінки потенціалу виглядали б більш переконливо, якби аналіз регіональних індикаторів Причорномор'я супроводжувався порівняльним зіставленням із середньоукраїнськими значеннями або показниками інших економічних районів (розділ 2).

4. Наведений індикатор окупності цифрових інвестицій (ROI_{dig}) вимагає чіткого розмежування між прямим фінансовим ефектом (зростання прибутку від цифровізації) та непрямим ефектом (запобігання збиткам від потенційних інцидентів кібербезпеки) (розділ 3).

5. У тексті праці трапляється паралельне використання взаємозамінних термінів («кібербезпека», «інформаційна безпека», «безпека інформаційно-комунікаційних систем») без попереднього уточнення авторської позиції щодо їх співвідношення.

Зазначені недоліки не зменшують науково-практичного значення роботи. Вивчення матеріалів дисертаційного дослідження свідчить про його пошуковий характер, творчий підхід автора до поставлених завдань.

Костянтин ШАПОШНИКОВ, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Закладу вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Автор наводить широкий огляд категорій «інформаційна безпека» та «цифрова трансформація» (розділ 1), однак бракує чіткого авторського порівняльного розмежування між поняттями «інформаційна безпека підприємства» та «кібербезпека бізнес-процесів».

2. Пропонований механізм (розділ 1, підрозділ 1.3) містить значний масив соціо-психологічних та ціннісних факторів («зміна особистих та спільних ціннісних орієнтирів»), але не висвітлює чіткого алгоритму взаємодії підрозділів підприємства при настанні інцидентів безпеки.

3. Значний обсяг матеріалу присвячено загальноекономічним показникам (індекс легкості ведення бізнесу, динаміка ВДВ, розвиток будівництва та агросектору) (розділ 2, підрозділах 2.1 та 2.2), які слабо пов'язані з проблематикою саме інформаційної безпеки.

4. Аналіз стану безпеки базується переважно на фінансово-економічних показниках суб'єктів господарювання (розділ 2), тоді як показники частоти кібератак, обсягів втрат даних чи рівня цифрової зрілості українських підприємств представлені поверхнево.

5. Запропонована адаптивна структурно-функціональна модель (розділ 3) (зокрема розрахунок економічного ефекту від цифрових інвестицій та ROI_{dig}) має переважно абстрактно-теоретичний характер. У тексті бракує демонстрації розрахунку цих показників на матеріалах конкретного реального підприємства (або вибірки суб'єктів МСБ), що знижує доказовість її практичної цінності.

У цілому, зазначені дискусійні положення і зауваження не знижують наукової новизни дисертаційної роботи, її теоретичного і практичного значення та не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Софія МІНЕНКО, опонент, доктор філософії з менеджменту, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Державного біотехнологічного університету; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Обґрутовуючи сутність поняття організаційно-управлінського механізму, автор акцентує увагу на соціально-психологічних чинниках та моніторингу дій персоналу (розділ 1). У зв'язку з цим виникає дискусійне питання: де саме проходить межа між необхідним контролем дій працівників для забезпечення інформаційної безпеки та порушенням їхнього права на приватність і нормами законодавства про захист персональних даних? Практичне впровадження таких заходів без належного регуляторного балансу може спричинити зростання внутрішньої напруги в колективі.

2. Аналіз стану та тенденцій розвитку інформаційної безпеки здебільшого обмежується графічним висвітленням та описом динаміки окремих показників (структура інвестицій, рівень цифровізації, динаміка ВДВ). Водночас у розділі 2 бракує економетричного інструментарію (наприклад, кореляційно-регресійного аналізу чи факторного моделювання), який би математично довів ступінь і щільність впливу конкретних показників інформаційної безпеки на підсумкові результати фінансово-господарської діяльності підприємств.

3. Розроблена адаптивна структурно-функціональна модель орієнтована на реагування в умовах «градаційного» цифрового розвитку (розділ 3). Водночас лишається відкритим питання її функціонування під час форс-мажорних екстремальних впливів (наприклад, повної втрати фізичної IT-інфраструктури, блек-аутів чи тривалих кібервійн).

4. Запропонована методологічна оцінка ефективності цифрових інвестицій (ROI_{dig}) передбачає наявність чіткого управлінського обліку витрат на захист даних (розділ 3). Проте для суб'єктів малого та мікробізнесу характерна відсутність відокремленого обліку IT-витрат та складнощі у виокремленні прямого економічного ефекту від відсутності витоків інформації. Потребує додаткового обґрунтування застосовність цієї методики саме для МСБ, а не лише для великих корпорацій.

5. При формуванні загальних концептуальних засад формування системи інформаційної безпеки підприємств, однак, запропоновані принципи та етапи мають переважно якісний, описовий характер (розділ 3). У тексті бракує чіткої формалізованої карти (або матриці) ідентифікації та ранжування інформаційних ризиків за ступенем їхнього впливу і ймовірністю виникнення. Це робить запропоновану концептуальну основу занадто загальною і ускладнює її безпосереднє застосування на практиці.

Водночас дискусійним залишається питання збалансування рівнів безпеки та операційної ефективності підприємства у короткостроковому й довгостроковому періодах. Зокрема, для окремих підприємств (особливо сектору МСБ) впровадження комплексних

систем інформаційної безпеки та цифрового захисту може супроводжуватися значними капітальними витратами, додатковим бюрократичним навантаженням на бізнес-процеси та уповільненням операційної діяльності через жорсткий регламент контролю. Це потребує подальшого розвитку методичних підходів до оцінювання економічної доцільності, співвідношення «витрати-ризик» та реальної ефективності інтеграції інструментів кіберзахисту в загальну систему управління підприємством.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Григорію ЧЕРКАСЬКОМУ ступінь доктора філософії за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради



(підпис)

Ірина КРАМАРЕНКО

(власне ім'я та прізвище)

Підпис Голови разової ради НУК
д-ра екон. наук, професора Ірини КРАМАРЕНКО засвідчую

Вчений секретар НУК

Світлана УТКІНА